

GUNNERSKE

GUNNARSKOGS BYGDELAGS TIDNING.
FÖR ALLA MED KÄNSLA FÖR BYGDEN.

NR 1 1998

Sågen vid "Skramle"

Historien om sågen finns att läsa på sid 11.

INNEHÅLL:

**Skogsarbetarminne, byalagsmöte, historien kring ett foto,
idrottsmuseum, korsord, limerickar mm**

Te å börje mä

Influensa, ont i hela kroppen, trött å dôven. Så är det idag. Kvinnor hävdar alltid att det finns ingen det är så synd om som en förkyld kar och det ligger nog något i detta. Jag har legat i två dagar nu, både lördag och söndag och det är helt klart att det är mycket synd om mej.

Nog om detta det finns intressantare saker att skriva om.

Inom Mårtensalliansen är vi mitt uppe i förberedelserna för Gûnnerskemårten lördagen den 2 maj. Det är mycket som skall ordnas och donas med, artister, knallar, tillstånd, försäkringar osv. Till råga på allt så ser skolgården helt annorlunda ut än den gjort tidigare.

Vi hoppas att allt ska ordna sig så att dagen blir bra, så att det blir den folkfest som vi vill ha den till. Vi hoppas också att många anmäler sig för att jobba under dagen. Trafikvakter, lottförsäljare, karusellmedhjälpare, alla behövs.

GûnnerskeNytt.

Till tidningen behöver vi alltid material och ingenting är för enkelt att skriva om. Framöver har vi tänkt att belysa det som varit och är en stor verksamhet i bygden, nämligen skogsbruket. Alla som har synpunkter, material i form av kort m.m., bör kontakta Torsten Nilsson i Bortan. Han är den i tidningsgruppen som håller i detta.

I övrigt är vi som sagt tacksamma för allt material och det gör ingenting om det kommer in i någorlunda anslutning till manusstoppet.

Ha det bra

Alf Danielsson

Nästa manusstopp är
den 9 april

Gûnnerske Nytt

Nummer 1, årgång 5, 1998

Redaktör och ansvarig utgivare:

Alf Danielsson
Gunnarskogs bygdelag
Tel: 0570/322 91
Pg. 59 69 29 - 0

Redaktionskommitté:

Rolf Johnson
Lars-Inge Lilja
Fredrik Mattson
Per-Anders Olsson
Torsten Nilsson

Material till tidningen skrivs till största delen av redaktionsmedlemmar samt Gunnarskogsborna.

**Insändare, artiklar m.m.
mottages med största tacksamhet.**

Utkommer med 4 nr / år.

Upplaga 1 500 exemplar.

Utdelas gratis till alla hushåll i Gunnarskog, samt vid turistbyråer, affärer m.m. i Arvika, Eda och Sunne.

Boende utanför Gunnarskog kan prenumerera på tidningen genom att sätta in 80 kr på postgirokonto 59 69 29 - 0

Tidningen är politiskt och religiöst obunden.

**För annonsering kontakta Rolf Johnson
Tel: 0570/199 79**

Framställt av:

Laila Larsson Cathrin Ranta

Evenemang i Gunnarskog

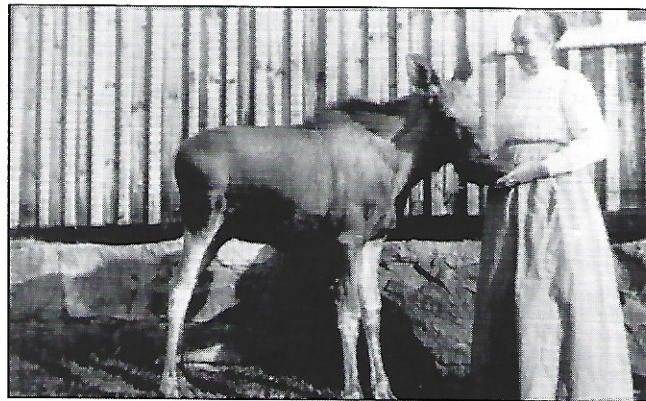
GIK:s Vårfest
Logen
21 mars

Günnerskemårten
Lördagen den 2 maj

Rättelse av berättelsen från Gümnerske Nytt Nr 4

Älgen Pelle

Detta är en sann berättelse som utspelade sig för 80 år sedan. Nedskrivnen av min farbror Martin Lidberg.

Kajsa Persson Gränsjön

Maja Olsson

TÄNKVÄRT

Alla tror att alla har det bättre än alla har det.

Största njutningen i livet
 är att göra det andra säger att man inte bör göra.

Diplomati är förmågan att tänka sig för två gånger
 innan man ingenting säger.

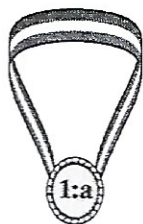
Det goda ryktet går runt kvarteret
 medan det dåliga rusar landet runt.

*Marianne Ekstrand
 i Börtan*

Lösning till Vinterkrysset

J	U	L	K	R	Y	S	S		G	R	I	S				
11	U	T		12	L	I	R	A		13	A	R	I	A	N	
14	L	E	G	I	O		16	G	U	D		18	N	N	Ö	
19	O	L	L	O	N	20	B	O	R	R	E	N		F		
22	T	I	A		23	Ä	R	T	A		24	G	A	P	A	
26	T	V		27	S	T	E	A	R	I	N		29	R	L	
	E		30	J	E	T		N		31	N	A	32	V	E	L
33	B	R	U	N	E	T	T	E	N					E	D	
	E		37	L	A	R	V		38	R	E	S	L	I	G	
41	42	S	K	O		43	Ä	B	O		45	K	A	K	A	
46	Ö	N	S	K	E	48	L	I	S	49	T	A		50	A	V
51	K	Ä	T	T	E				52	A	V	A	N	S		

Vinterkryssets vinnare blev:
 Anna Karlsson
 Järperud
 670 35 Gunnarskog

Grattis Anna!

Penninglott kommer på
 posten

uno-x

BENSIN - GASOL - LIVSMEDEL - ON-LINE

GUNNARSKOGS NÄRLIVS AB

Tel 0570 - 321 19

Vardagar 8.00 - 20.00

Lördag 9.00 - 19.00

Söndag 10.00 - 19.00

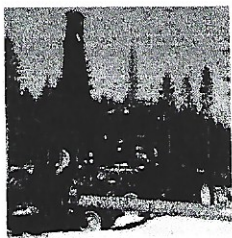
Försäljning av fiskekort

SKOGSARBETARE- MINNEN

Den kände "rikshushållaren" Gunnar Emanuel Sträng, brukade på sin tid ibland säga "att vi lever i en föränderlig värld". Detta konstaterande torde vara helt ostridigt, rent allmänt sett, men torde i synnerhet gälla landsbygdens omvandling! Livet på landet var kanske inte alltid så "livat" förr, men ändå, det fungerade på ett helt annat vis än idag.

Det jag denna årstid främst tänker på, är verksamheten i skogsbruket. Där det förr fanns liv och rörelse, finns i dag intet förutom några "avverkningsmaskiner"

som likt stora dinosaurier vagnar sig fram genom skogen. I maskinen finns en man som sköter fällning, aptering, kapning m.m. från sin hytt, utrustad med dator och annan modern teknik. Huggare, hästkörare, apteraren, har till synes för all framtid hemförlovats!

Men vi behöver inte gå längre tillbaka än till 40-50 talen för att uppleva den gamla tiden! Överallt i skogarna fanns dom, huggarna med sina timmersvansar, barkspadar och yxor, idogt och envetet, avverkande skiftena. Körna styrde sina hästar och timmerlass efter körvägarna fram till uppläggsplatserna. Arbetet var hårt och slitit men hade också sin yrkescharm.

Själv kommer jag ihåg hur jag på 40-talet efter skolan sökte mig upp i Ämthöjden i Bortan, för att med farbror Johan, få åka med på lasset ner till sjön eller upplagsplatsen.

På Gupptjärnet - där flera körvägar strålade samman träffade vi ofta andra körare. Arvid på Kanal, Fredrik Nylén, Hjalmar i Slåthöjden, Gunnar på Högen, med flera. Det pratades då om körskriften, hästar, väder m.m. Arvid på Kanal var alltid - vill jag minnas - optimist, han klagade aldrig! Hästen var duktig och förtjänsten hygglig. Det minns jag särskilt.

Själv gjorde jag min egentliga "debut" som skogsarbetare snövintern 1950-51. Visserligen provade jag lite hösten-vintern före, men på grund av avbrott för fortsättningskola blev det inte så mycket då, utan det var först på hösten 1950 som det började på allvar. Jag fyllde då 15 år! Men jag var inte på något sätt unik, det var samma sak för mina klasskamrater, Eilert på Hagen, Tore på Nyback, Nygårdspojkarna med flera. Vi högg allesammans åt Billerud, det vill

säga skogsvaktare Helge Wadman vilket för oss var samma sak. Wadman var en i bygden mycket betydelsefull person, på honom hängde många "välfärd". Många, kanske de allra flesta, var beroende av "bolaget" vilket gjorde honom till bygdens egentlige "makthavare".

Jag minns väl, när man var på väg hem om kvällarna nerifrån "gårn", hans gröna bordslampa på kontoret, där han satt och räknade fram avlöningar från apterarnas rapporter.

Han var givetvis en arbetsledare av gamla skolan, det vill säga det var han som bestämde, förhandlingar förekom sällan. Körpriser, svårighetsprocenter vid huggning bestämde han ofta utan några kontakter med de anställda. Till hans fördel kan sägas att han var lika "hård" uppåt, det vill säga han krusade inte några jägmästare eller dylikt utan styrde som kung i sitt rike. Hans prissättning sades dock inte vara sämre än andra bevakningar, snarare tvärtom. Wadman var en allmänt sett duglig person som innehade många förtroendeuppdrag såväl i bygden som i andra sammanhang.

Men som sagt, vintern 50-51 var min egentliga debut, vilken också var en så kallad snövinter. Detta betydde att man fick skotta ner sig till roten innan fällningen kunde börja. Jag använde en så kallad timmersvans, av märket PIO, tillverkad om jag minns rätt i Trollhättan, inköpt hos handlare Albert Gryth i

Bortan. På grund av den myckna snön försvann granarna nästan och fick sedan också skottas fram ur snön.

Jag var ovan, det var besvärligt att vända träden och ibland fälldes man "oppi" det vill säga fast i andra träd. Jag hade dock tur att ha en hjälpsam kamrat på skiftet som alltid hjälpte mig när detta hände

och jag inte klarade det själv. Utan kommentarer om min förmåga att fälla rätt, fick jag alltid hjälp av denne sympatiska man som hette Arnold. Detta minns jag än med stor tacksamhet!

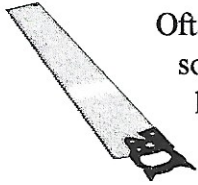
Med jämna mellanrum kom apterarna. Apteraren denna vinter hette Johan Åsberg. När detta skrives fortfarande i livet över 90 år gammal. De andra apterarna hette Robert på Bråten, Oskar på Solhem och Joel i Månstuga. Dessa hade en sorts mellanställning och var skogsvaktarens tillsynsmän. Ibland kunde man få anmärkning för exempelvis någon för hög stubbe. Anmärkningen kom i form av tillsägelse och/eller "märkning" av stubben i fråga.

Robert var mest diplomatisk vid dessa till-

fällen, och brukade ursäkta sig med att skogs-
mästaren eller någon annan "kunde komma och få se"
den höga stubben.

Kvällsatmosfären i stugorna är värt ett särskilt kapi-
tel. Fläskos, lukt av kåda, blöta kläder och i före-
kommande fall hästselar blandade sig till en särskild
doft. Fönstren immade. De blöta kläderna hängdes
över spisen och mitt i alltihop lagade "kvennfölka"
mat. Det var inte alltid lätt.

Ofta filades sågar på kvällarna. Min far
som var räknad duktig på detta
hantverk fick ofta använda kvällarna
till denna uppgift. Ibland fick han ta
söndagarna till hjälp. Något arvode
av betydelse utgick sällan för dessa tjänster. Men
kunderna kom tillbaka varför man får förmoda att
filningen var godkänd!

Skogsarbetet var ofta samtalsämnet också på friti-
den. Man samlades på butikerna (Kåppra å Gryth)
där man ventilerade huggningens svårighetsgrad, samt
olika huggares resultat. Det fanns en del så kallade
storchuggare vilkas prestationer bedömdes och i
förekommande fall berömdes. Bland eliten befann sig
Erik i Hultet, Karl och Stig på Strandby, Almqvist,
Blomgrenstorppojkarna, Dannberg, Gunnar på
Myrtorpet, Anders Strand, Edvin och Enar på Åsen
(Mjögsjöhöjden) för att nämna några. Men också
andra fanns som med dåliga ryggar, och andra
"defekter" drog sig fram på detta hårda knog. Kan-
ske hade de bort beundras ännu mer än eliten. Det
gällde att vara "jämn" och "enveten" som Mazelius på
Rinna uttryckte det. Det var han som tillfrågades
varför han hade överrock på sig när han högg och på
detta svarade "att om jä fryser da näggum jä örker
arbete"!

Ja, ofta blev dessa många gånger särpräglade per-
sonligheter med sin humor och optimistiska syn på
livet, människor som man gärna kommer ihåg och
som man är tacksam över att man träffat.

Timmermätningen var ett annat arbete som pågick på
vintrarna. På 40-talet då allt virke fortfarande mättes
vid vattendragen var många sysselsatta med "mät-
inga". När man var på väg till skolan hördes på långt
håll skarp- och stukyxornas smattrande mot virket,
"bandhundarnas" rop och mätarens, respektive
skrivarens malande och repeterande röster på
dammängen. Och det skänkte på sitt sätt liv och
rörelse i bygden.

Viss facklig verksamhet förekom genom avdelning

369 av Svenska Skogsarbetareförbundet.

Andersson vid Eksundet, Karl Gustafsson samt Erik
Olsson, den sistnämnde sedermera fackligt aktiv
under många år. Ordförande var (för det mesta)
David Andersson. David var också taxeringsnämnds-
ledamot och hjälpte andra med deklaration och
diverse skrivuppdrag. Fackföreningsmötena hölls på
söndagarna i Bygdegården (den numera rivna) eller i
något hem. Några arvoden till funktionärerna utgick
som regel inte. Inflytandet var inte så stort som idag,
men man gjorde så gott man kunde och bidade bättre
tider vilka ju också kom, såväl lönemässigt som i
andra avseenden.

Som inledningsvis konstaterats är förändringen inom
skogsbruket i det närmaste total!

Manuellt arbete förekommer bara högst marginellt.
Därför tycker man nu att det är tystnad och
ödemarksstämning där det förr rådde liv och rörelse.
Arbetshästarna har försvunnit, getdoningarna är i de
bästa fall gömda i något uthus! Hästbjällorna som
förr ljöd i skogarna, står nu välputsade på någon
skåphylla ofta inropade på någon lösöreauktion i
bygden. När jag ibland tänker tillbaka på denna tid
kan jag från kökssoffan på Nästorp tycka mig höra
Ragnar i Överstuga eller Hugo på Nytomta dra förbi.
Hugo passerade precis halvsju på morgonen. Han
hade så kallad skåkbjällra, vilken hördes in och
kändes igen. Tittade man ut såg man huggarna sträva
fram med sina sparkstöttingar på väg uppför höj-
derna till sina skiften.

Innan vi lyser "frid" över denna tidsepok bör vi dock
sända en tacksamhetens tanke till dessa gångna
generationer skogsarbetare av olika kategorier, för
att de hjälpte vårt land att skaffa fram viktig råvara
för bygget av vår välfärdsstat.

Torsten Nilsson

A rectangular advertisement for 'STENS EL'. The text is in a bold, sans-serif font. It lists services: 'EL-INSTALLATIONER', 'REPARATIONER', and 'HUSHÅLLSMASKINER'. At the bottom right, there is a phone number '0571 21459' and a small lightning bolt icon.

STENS EL
• EL-INSTALLATIONER
• REPARATIONER
• HUSHÅLLSMASKINER
0571 21459

Mattefrågan

6 kor betar på ett gärde och de äter upp gräset på 3 dagar.

Om samma fält blir bete åt 3 kor så tar det 7 dagar att äta upp gräset.

Hur många dagar behöver då 1 ko för att beta upp gräset på fältet?

*Redan Isaac Newton
ställde problemet
omkring år 1700.*

Skicka in din lösning på problemet till:
Rolf Johnson, Järvenskolan 670 35 Gunnarskog.
Märk kuvertet "Mattefrågan".

Limerick

*En halländsk bonde från Risen
var i svinslakt som rena novisen.
Han sikta´ så farligt
att medhjälpar´n snarligt
bytte plats och ställning med grisen.*

Hasse Tuvhage

PRIVAT
TANDLÄKARNA

**Tandläkare
Lisa Lempert-Reimerson**

*Personlig service
med kvalité och omtanke.*

Torggatan 8, Arvika, tel 162 10
(Barn får kostnadsfri tandvård
- även privat)

TÄNKVÄRT

Framtiden kommer av sig själv,
men framstegen måste vi göra själva.

Det är alltid för tidigt att ge upp.

Uträtta det möjliga
istället för att prata om det omöjliga

Döm inte en okänd människa eller en oläst bok.

*Marianne Ekstrand
i Börtan*

Limerick

E jaktutrederske ifrå Götllann,
ätter studier i ett kaninhöl fann,
att jaktvårdsområde ska skrotes
för att ägarrätten annars kan hotes,
se nu kan ho aldrig m er gå ilann.

GL

DÄCKFYND

Allt i däck.
Billiga bromsdetaljer.

Vard. 8⁰⁰-17⁰⁰

Tel: 0570-311 01

Facit:

Du kan väl din dialekt?:

1.d 2.d 3.b 4.d 5.c 6.a 7.c 8.d 9.b 10.a

Åldrar

40-talister är så, 50-talister är si och 60-talister på ett annat vis, säger man ofta.

Struntprat! Inte är de annorlunda än andra. De är ingen grupp människor utan vanliga, enskilda personligheter som du och jag. Med för och nackdelar, men absolut ingen "massa" som hör hit eller dit. •

"Marianne, född -52"

Lycka....

är att vara älskad som ett litet barn av sin mor och far, trots att man är 45....

"Marianne"

Limerick

En flicka från Mellerud
hon önska att hon fick stå brud.
Fast gärna hon ville
det fanns ej nå'n kille,
som gav henne bröllopsanbud.

Marianne Ekstrand
i Börtan

Historien kring ett fotografi.

Foto av ett så kallat mätarlag i början av 1920-talet, är taget på "kanalängen" vid Lövsjön i Börtan, med gården "Kanal" i bakgrunden.

Personerna är från vänster:

Johan Gustafsson (Rakt), Halvar Nilsson (Smedhaget), Johannes Engmark (Fallbäcken ?), Walfrid Hertzberg (Kolstad), Karl Paulin (Nygärde ?), Martin Nilsson (Dammen), Oskar Åsberg (Kattrya) och Nils Andersson (Ålvkroken).

På den tiden mättes allt virke in vid upplagsplatsen/vattendragen, varför mätarlagen hade arbete hela vintern tills dess flottningen började.

Torsten Nilsson

Limerick

En ovanlig man från Kallhäll,
var varm, så innerligt snäll.
Ja, i hans beteende
fanns blott overseende
så han tackade när han fick smäll.

En långhårig kille från Lit
sa till frisören: - saxen, ta hit
och klipp allt du kan
jag vill se ut som en man
för då kommer nog flickorna hit.

Marianne Ekstrand
i Börtan

ICA
Thybergs
ARBOTTEN TEL. 320 43

VÄLKOMMEN
till
Din lokala "miljöbutik"

Ica Kundkort
ÖPPETTIDER
MÅN - ONS o FRE 9-18
TORS 9-19
LÖR 9-13

Byalagsmöte på Larstomta 20 januari 1998.

En serie träffar med byalag/bygdela g i Arvika kommun startade under 1997.

Syftat med träffarna är, att utbyta ideér med varandra för att verksamheten i bygden inte ska stagnera.

Värdskapet för träffarna cirkulerar mellan byalagen och vid den senaste, som inträffade den 20 januari -98, var det vår tur i Gunnarskogs bygdela g att arrangera mötet.

Landsbygdsrådgivare Ronny Yngvesson deltar alltid och denna gång hade vi inbjudit chefen för Datorteket, Jan Back, att komma och informera om dess verksamhet och vad vi från byalagen kunde räkna med att få hjälp med.

Carin Höglund från Leaderkontoret i Sunne deltog också och fick förstås frågor om möjlighet att få EU-stöd för olika projekt. Några träffar planerades med Carin för att gå vidare med något för eventuell ansökan om sådant stöd.

Leader har tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan anordnat en utbildning där några av oss skall utbildas till cirkelledare i turistfrågor. Den 24 januari är en sådan utbildningsdag i Vuxenskolas lokaler i Arvika. Vår förhoppning i bygdela get är, att många kommer att visa intresse för dessa cirklar.

Alf informerade om olika konferenser, som han varit på och betonade att byalagen får mer och mer betydelse för utvecklingen på landsbygden och hur viktigt det är, av den anledningen, att vi håller oss ajour med vad som händer i omvärlden så att vi hela tiden kan vara med och påverka.

Landsbygdsriksdagen går av stapeln i Linköping den 28 februari och 1 mars. Där kommer några representanter från bygdela get att delta. Buss kommer att gå och det blir ett par intressanta dagar, vilket framgick av det program, som vi fick ta del av. Det kommer att rapporteras om landsbygdsriksdagen, hoppas vi, i ett senare nummer av GånnerskeNytt.

Annika Norrby försåg de 15 deltagarna med kaffe och gudagott hembakat bröd och vid kaffebordet tog Peter Joensuu upp frågan om nästa träff, som skall bli i Ottebol den 22 april, då det blir bygddeting, som enligt Peter blir en historisk hädelse. Det ser vi fram emot.

Mötet avslutades i en glad och gemytlig stämning.

May Berglund

Ps.

Cirkelledarutbildningen har genomförts och det blev en givande dag med 11 deltagare från skilda delar av västra Värmland. Mycket utbyte av ideér och löften om att hålla kontakt för vidare samarbete i första hand då det gäller föreläsare vid cirkelträffar. Ds.

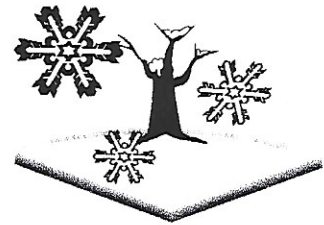

**Vi utför reparationer på
Bilar och traktorer**

**Bröderna Johanssons
Reparationsverkstad**

Gröttvål, 670 35 Gunnarskog
Tel: 0570-320 79

Vinterkryss

Korsordkonstruktör:
Gunnar Lidberg

Ditt förslag till lösningen sändes till Rolf Johnson, rekt.exp. Järvenskolan 670 35 Gunnarskog. Märk kuvertet "Korsordet." Den först öppnade rätta lösningen belönas med en penninglott.

Vågrätt

1. Kan man göra här, och med skär, om isen bär.
- ~~12.~~ Gudingarnas fruor.
- ~~13.~~ Fotbollslinjespringare.
- ~~14.~~ Måste segel ibland.
15. Bör gångjärn vara annars gnisslar dom bara.
16. Nytt kommunikationsmedel.
17. Om Du dricker mycket viner av denna färg Din näsa skiner.
- ~~18.~~ Även vår kronprinsessa fick detta av att stressa kan vara anorexi eller bulemi.
22. Ögonblickligen.
23. Blev säkert julborden.
- ~~24.~~ Flera steg, kort.
- ~~25.~~ Blinda sådana finns, kan ledas av en prins. Bra att ha på trafikleder och finns på velocipeder.
- ~~27.~~ Har sex lika sidor.
- ~~28.~~ Gibbon.
- ~~29.~~ Torr mark beväxt med furor.
- ~~30.~~ Håller ofta till i dike kvartett o trio, kan va dess like.
- ~~33.~~ Grannlandslän.
- ~~34.~~ På tipset och i skolan.
- ~~35.~~ Aktat o firat.
- ~~36.~~ Uppfordrande tilltal.
- ~~38.~~ Gjorde väl magen, fastedagen.
- ~~40.~~ Anfaller plånboken infaller 1:a helgen i oktober.

Lodrätt

1. Kommer inte än på ett tag men kanske i maj en dag.
2. Kan vara en teori eller Nalles "soveri".
3. Står ibland vid spisen men är ingen vis en.
4. Fyllhjälp. Finns även fyll ----.
5. Är aldrig felet när två träter påstås det.
- ~~6.~~ Heyerdals farkost.
- ~~7.~~ Företas ibland från celler om det frihet gäller.
8. Räknas ofta i m2 eller i ha.
9. Älgstråket eller kyrkogatan i Arvika är så 'nt.
10. Observera D
- ~~11.~~ Papegoja.
15. Rasen i Fryksdalen.
17. Ett dammtusstillhåll.
19. Så ibland vi gör, när vi kör, och många därvid stör.
- ~~20.~~ Högst.
- ~~21.~~ Ligger öst om Gunnern.
- ~~24.~~ Blev timmerstockar i forna tider. Blir ibland böckernas sidor.
- ~~26.~~ Ett skrå, att leva på.
- ~~27.~~ Provet bestått. Uppnått
- ~~29.~~ Hit går man in för intag av bein.
- ~~31.~~ Fodral eller ask.
- ~~32.~~ Stollig kvinna.

- ~~35.~~ Minnesmärke.
- ~~37.~~ Fylles.
- ~~39.~~ Flotte och gud.

HISTORIER

- Hur trivs du med din nya hörapparat?
- Utmärkt jag har redan ändrat mitt testamente fyra gånger.

Flickorna på kontoret skvallrade under kafferasten.

- Har du hört att Bettan ska gifta sig?
- Nä, vad säger du! Jag visste inte ens att hon var med barn.
- Det är hon inte heller.
- Inte? Tänk, vad en del människor alltid ska göra sig märkvärdiga.

- Jag kunde inte sjunga med i kyrkokören idag, för första gången på flera år.
- Jasså, var det därför. Jag trodde de hade lagat orgeln.

*Marianne Ekstrand
i Börtan*

Du kan väl din dialekt?

1. bom

- a) spinnrock b) bänk c) lakan d) madrass

2. donka

- a) frusen b) lomhörd c) högljudd d) unken

3. fjä'rån

- a) stolt b) tjädertupp c) orrtupp d) långväga

4. h ser

- a) byxor b) kalsonger c) hängslen d) strumpor

5. let

- a) hy b) saml åker c) färg d) klädesplagg

6. mige

- a) urinera b) kr kas c) viska d) kisa med ögonen

7. skamnom

- a) osäker b) generad c) helt bet d) uttröttad

8. sv h k

- a) stryk b) valk c) ris d) käpp

9. tjingel

- a) myra b) spindel c) syrsa d) ringklocka

10. v fs

- a) geting b) humla c) bi d) broms

Hasse Tuvhage

Facit återfinns på sid: 6

"Gubbsjuka"?

Ett uttryck som jag inte begriper  r "gubbsjuk"! Om en karl i sina bästa  r tycker om att titta på flickor och kvinnor blir han beskylld just för att vara "gubbsjuk". Undrar just vad medicinen kan vara för den åkomman?

Jag är en kvinna i mina bästa  r och jag har inget emot att titta på granna karlar. Inte ett ögonblick anser jag mig vara "gumsjuk" f r det!

"Marianne i Börtan"

BOY'S OF EUROPE · MELKA · KARELIA · RESTER DS · JBS

BUTIKEN   KN KA
FULL M  V RNYTT!
VÄLKOMMEN IN TILL

Märit · Kristina · Odd

Vi  r med i **ArvikaKortet**
köp och utnyttja det hos oss!

Eliassens

MODE I
CENTRUM

Fjällräven · Tenson · Pierre Hector · Levis · 4 YOU

Ett gammalt foto berättar

Att generationer före oss hade en sällsam förmåga att med stor initiativförmåga mycket och hårt arbete samt stora uppoffringar starta och driva olika projekt i bygderna har vi sett och hört om. Jag skall här endast snudda vid vad jag har fått mej berättats av en pigg pensionär som var med och jobbade på ramsågen vid "SKRAMLE", nämligen Ingvar Söderberg Stommen nu snart 95 år och ett levande lexikon.

En man med stor framåtanda var gamle Olof Mårtensson i Änga Stommen. Han projekterade och började forska efter en ramsåg. Sågen fann han i Bosebyn med X antal blad. Att transportera denna tunga pjäs på dåliga vägar var inte att rekommendera men när vintern kom och isen på Gunnern frusit sej tillräcklig stark tillfrågades lastbilsägaren Tjärnberg om han kunde köra sågen över isen på sin lastbil till "Skramle", Tjärnberg tackade ja till erbjudandet. Sågen lastades i Bosebyn och transporten startade. Tjärnberg la i krypväxeln och klev sen ur lastbilen och gick sen på behörigt avstånd från transporten, ifall inte isen skulle hålla. Väl framkomna till "Skramle" fanns stockar och stubbrytare uppmonterade för att vinscha sågen på plats. Året var runt 1925. Såghuset byggdes och väster därom pannhuset med som synes på omslagsbilden en respektingivande skorsten. Strax väster om pannhuset låg bänslcentralen som försåg pannan med torr ved. En räls byggdes från såghuset och västerut till där nuvarande Andrés stuga står, vilken då var avlstningsplats för virket. Där gick virkesstabbarna i topp med starka armar. Stabbläggare var bland andra Erik Åhs Gårdsås och Per Olsson "På Löcka i Gäers".

Mesta av virket sågades under tidig vår och försommar innan ploganna tog vid på allvar. Virket som sågades kom både från ägarnas egen skog samt från bönderna runt i bygden.

Sågmästaren kom från Köla, han hette Willy, efternamnet har vi inte. Willy övermattade i sågarstugan under dessa intensiva veckor. (Stugan syns på omslagsbildens högra kant). Sågarstugan fungerade som rastkoja för arbetarna också. En stor öppen spis fanns i stugan så runt denna har ett otal mustiga historier berättats.

Dagsförtjänsten var ganska låg men slitet och gemenskapen gjorde att alla var på samma nivå och förmöjsamheten var stor bland de 13 man starka sågarlaget. För att hugga och lägga upp en m3 sågbakar fick man 1 kr 45 öre - 1 kr 50 öre att jämföras med ett fint rävsinn vilket då betingade ett pris av 120 - 160 kr.

Att forsla det sågade virket vidare till beställaren stod Gunnar "på Löcka i Gäers" för med sin lastbil. Transporter till Ch-berg och Arvika var vanliga dagsturer. Efter att virkeskörningen avtog och slutligen upphörde helt monterade Gunnar ett busschassi på lastbilen vilken då fungerade som buss istället.

Att hålla pannan på topp va ibland inte det lättaste när vädret va disigt och grådåve. När intrimningen av pannan gjordes ville inte röken gå rätta vägen utan gick samma väg som pannskötaren kom in (dvs genom dörren).

Men skam den som ger sej, Mårten "der Framme" tog fram älgstudsaren och sköt flera hål genom kineshatten på skorstenen och efter detta enkla geniala grepp drog det perfekt i pannan sen.

Sågen drevs på "Skramle" till strax efter kriget men flyttades sen upp till hemgården "Änga" där finns rester kvar än. Eftersom sågningen minskade började kolningen att bli en annan nisch för Mårtenssons-bröderna.

Vill till sist rikta ett stort tack till Ingvar Söderberg för de kort jag fått låna samt de intressanta pratstunder vi haft.

Rolf Nordling

Sågmanskapet vid "Skramle" 1930

Övre raden från vänster:

Erik Åhs Gårdsås, Ingvar Söderberg och Olof Söderberg Stommen "Höglunda", (Gamle) Olof Mårtensson "Änga", Sågaren Willy från Köla, Nils Eriksson och Ander Eriksson "Der Öste".

Sittande fr vänster:

Mårten Mårtensson "Der Framme", Per Olsson "På Löcka" Gårdsås, Arvid Mårtensson och Olof Mårtensson "Änga", Karl Åslund "Timmeråsen", Per Mårtensson "Falle" Gårdsås.

Idrottsmuseum på Larstomta

Det skrevs ett stycke värmländsk historia den 5 november -97, då Gunnarskogs idrottsföreningar öppnade en permanent idrottsutställning på Larstomtans tredje våning. Utställningen är den andra i Värmland, den första finns i Karlskoga.

Vi hade särskilt inbjudit några gamla idrottare från gamla tider, orienterare, skidåkare och fotbollspelare, vi hade även annonserat i Arvika Nyheter och inbjudit allmänheten så det var inte så lätt att beräkna hur många som skulle komma. Vi körde stolar från hembygdsgården för att åstadkomma så många sittplatser som möjligt. Till vår stora glädje kunde vi räkna in 75 personer, så intresset för utställningen var stort.

Rolf Johnsson hälsade Välkommen och sedan berättade undertecknad litet om GIK, Birger Bäcklin fortsatte och berättade om Sälboda GOIF och Maja Olsson om Bortans IK. Så överlämnades ordet till styrelseledamoten i Värmlands Idrottshistoriska Sällskap, Kjell "Keeper" Emanuelsson, som i sitt invigningstal poängterade vikten av en sådan utställning för eftervärlden, där man kan se hur idrotten i Gunnarskog och Västvärmland har utvecklats under alla dessa år. Vidare hade vi besök av ordföranden i Värmlands Idrottshistoriska Sällskap, Alf Davidsson, som även han gratulerade Gunnarskog till utställningen och önskade lycka till i fortsättningen.

Nästa punkt på programmet var kaffeservering som några hjälpsamma damer hade ordnat med, kaffet lät sig väl smaka. Efter kaffet berättades idrottsminnen från gamla tider, både roliga och på andra sätt intressanta minnen från olika tävlingsbanor, fotbolls- och bordtennismatcher.

På bilden härintill kan du se en del av utställningens bildmaterial.

Det finns bilder från Bergsjöbacken, Bergsjöloppet och många skildringar från andra skidtävlingar, orienteringstävlingar, fotbollsmatcher, skytte- och

bordtennistävlingar.

Utställningen redovisar också tävlingsdräkter, gamla fotbollskor, skidpjäxor såväl gamla som mer moderna, skidvallor från 30-talet och senare, rullskidor från Tyskland som GIK-are tränade på i slutet av 40- och början av 50-talet. Johan Gustafssons hemmagjorda tävlingsskidor från 20-talet är också en sevärdhet. Vidare kan du se hur skidbindningar

förändrats från läder till dagens moderna. Maria Johnssons lagerkrans från ett linjeloop på cykel, i Stockholm. John Guttké's olympiaskidor finns också att beskåda, dessutom en del andra GIK-ares skidor från bl a SM-tävlingar. Som du nog förstår finns en hel del att titta på, men glöm inte att se på alla pärmar med tidningsurklipp från en mängd tävlingar, det äldsta från en tävling i Sälboda 1932. Skulle du ha några fotografier av någon idrottsman eller idrottskvinna liggande är vi tacksamma för att få låna det för förstoring, vi är också intresserade om du har något idrottsredskap som är passande för utställningen, vi tar tacksamt emot alla bidrag.

En idrottsgren som ännu saknas på utställningen är den relativt nya sporten Innebandy, som GIK faktiskt är ganska bra i, Bortans IK har ju också deltagit i seriespel i sporten. Vi hoppas att även innebandyn kommer att vara representerad i framtiden.

Invigningen spelades in på video, i sin helhet, av Yngve Norrby, så vi har även den dokumenterad till eftervärlden.

Du är välkommen att se utställningen, som är öppen varje dag från 9-21, om ljuset är släckt när du kommer, så sitter strömbrytaren till vänster när du kommer upp på tredje våningen.

Väl mött på Larstomta
Morgan Norrby

*Vi tror på Gunnarskog
och samarbetar för
bygdens bästa.*

Nordbanken

Tel: 32016

Bortans IK

Damsektionen i Bortans IK anordnade julgransskakning den 11:e januari.

Ett 60-tal barn med föräldrar mötte opp.

Vi anordnade en tipspromenad inomhus med priser till alla barn.

Lotta Delebrant ledde jullekarna. Därefter serverades korv och saft till barnen, föräldrarna bjöds på kaffe.

Tomten kom på besök med godispåsar innan julgrannen kastades ut.

Därmed var en trevlig eftermiddag tillända.

Maja Olsson

Vi kan skor.

Storgatan 25 Arvika Tel 0570-157 90.

BOKA LÖRDAG 21 MARS
GIK:s VÅRFEST LOGEN

MAT UNDERHÅLLNING DANS

VÄLKOMNA
ÖNSKAR GIK:s TRIVSEKSEKTION

Limerick

En telefonissa ifrån Vika
behandlade kunderna lika.
Hon sa blott hallå,
och så lade hon på.
Sen gick hon som vanligt och fika.

*Marianne Ekstrand
i Börtan*

Erik Specerier.eftr.

Din butik på bygden

ÖPPET *vard. 9-18*
lörd. 9-13

VÄLKOMNA

UllaBritt & Eva-Lena

TEL. 0570/771010 BORTAN

Leif byter killar mot tjejer

Efter att ha tränat pojklag under två säsonger har Leif Nordling blivit ansvarig för GIK:s damlag.

- Det verkar bra. Alla är intresserade, säger en nöjd Leif en bit in på försäsongen.

GIK-tjejerna har allt att vinna under säsongen. Förra året slutade med en sistaplats i division V.

- Ingen press på oss alltså. Det handlar om att lära in grunderna, tycker Nordling. Och att ha roligt - en av fotbollens viktigaste delar.

Två tjejer har lämnat laget. Unga talangerna Camilla Olofsson och Åsa Lauridsen vill prova lyckan i Arvika Fotboll.

Rutin tillkommer istället i form av Anna-Lena Edqvist, tidigare AF, och eventuellt Linda Rydberg, Eda, om hon nu inte flyttar på sig.

Rutin står också Kicki Andreasson för. Kicki är Leif Nordlings assistent som pådrivare och medicinen för att bli bättre har tjejerna själva skrivit ut.

- Mer konditions- och teknikträning är vad de har önskat sig, konstaterar Leif. Sagt och gjort alltså.

"Bengan" efter "Leffan"

Det var tidigare Bortan-pojken Leif-Arne Johansson som förde upp Gunnarskogs IK till division V förra året. När GIK nu ska till att göra comeback i "femman" står det åter en gammal BIK-are vid rodret.

"Leffan" har bytts ut mot "Bengan", Bengt-Ola Sandelin, 33, senast från Arvika Fotboll. Ett smidigt byte kan man tycka.

- Jo, vi har ju växt upp som grannar och är ganska lika, men vi har inte riktigt samma syn på fotboll, påpekar "Bengan".

Någon stor revolution lär det dock inte bli. 4-4-2 är modellen och i den finns det gott om alternativ. Detta kan konstateras när man skådar en till synes intakt spelartrupp, påspädd med några uppblommade 82-grabbar och därtill resultatet av GIK:s ganska flitiga agerande på värningsmarknaden. "Bengan" själv utgör ett nytillskott som spelare liksom AF-kollego-

na Gunnar Åkerberg, 33, Johan Pettersson, 27, och unge Peter Myhrén. Därtill kommer Christian Magnusson från Bortan och Niklas Norén från Brunskog.

-Niklas är nog den som imponerat mest hittills. Sympatisk och träningsvillig, berömmar "Bengan". Träningsviljan är ett nyckelord för Sandelin.

- Mycket hänger på den. Man kommer långt med att träna ofta. Det gäller fotboll lika väl som att spela gitarr. Tränar man ofta blir man bättre.

Inte minst måste detta betonas nu när GIK ska spela i division V. Fotbollsfolk med erfarenhet vet att det skiljer en hel del mellan sexan och femman.

- Många bra lag i en till synes jämn serie. Kil blir klar seriefavorit, men sedan ser det öppet ut, tycker "Bengan" och fortsätter:

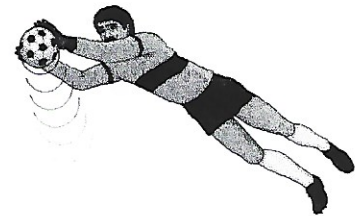
-Målet är att hänga kvar utan att behöva kvala.

Lördag den 2 maj är det premiär på Gunnevi när långväga gästerna Finnskoga kommer på besök.

GIK:are hoppas naturligtvis på lika bra stämning och god publiktillströmning som under förra årets fotbollsfester.

-Roligt att publiken håller igång. Hoppas att det fortsätter i samma anda i år.

Morgan Carlsson

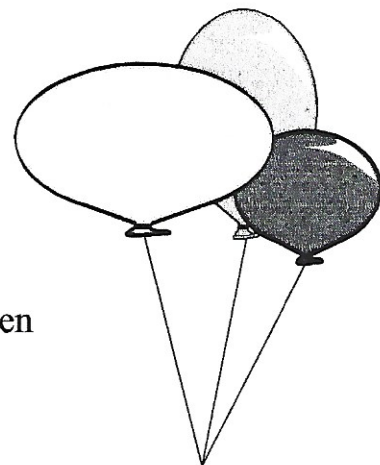
Ledins

GRUS AB

0570-32044 GUNNARSKOG

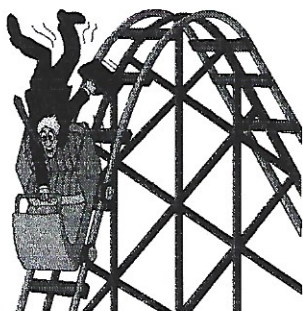
GÜNNERSKINGER

Ni skall väl medverka på Gûnnerskemårten
Lördagen den 2 maj

Alla kan medverka med försäljning, demonstrationer, utställningar osv.

Det är hög tid att boka plats och detta gör Ni lättast
genom att skriva ner Era önskemål
på en liten lapp och skicka till:

Alf Danielsson
Stommen
670 35 Gunnarskog.

**Om funderingar finns
ring 32291 under kvällstid.**

SE HIT !

Mårtensalliansen

Nu är det dags att välja 1998 års Barnens Dagsprinsessa

Bland alla barn mellan 6 och 10 år i Gunnarskog kommer någon att bli prinsessa och några hennes tärnor vid Gûnnerskemårten-Barnens Dag den 2 maj 1998.

Skicka foto med namn, adress
och telefonnummer till:

Torill Bråten-Johnsson
Stora Årbotten
670 35 Gunnarskog

senast den 4 april 1998.

1997-års BD prinsessa

Angelica

Observera att detta är ingen tävling!

Vi tycker att det är så roligt att få även de yngsta att bli delaktiga i traditionen och det ska ju vara **Barnens Dag**, eller hur?

VÅREN ÄR I ANTÅGANDE OCH...

... snart är det dags för Majblomman igen!

Du som köper en Majblomma bidrar till att stödja forskning och hjälpinsatser för barn med sjukdomar och handikapp. Försäljningen av blommor sker med hjälp av skolbarn på låg- och mellanstadiet i Järvenskolan och Tvärud.

Årets Majblomma är tillverkad i papper och är därför mera miljövänlig än den tidigare plastblomman.

Årets färg är orange-gul.

Priset har i år höjts främst på grund av följande skäl:

1. Behoven av hjälp till barn ökar i Sverige
2. Kostnaderna för tillverkning av Majblomman har ökat
3. Svenska folket har genom en marknadsundersökning visat att de är villiga att skänka ett större bidrag till Majblomman

Årets priser:

Små blommor:	10 kr
Kransar:	30 kr
Fönsterblommor och Bilblommor	15 kr

1997-års försäljning inom Gunnarskog inbringade 19.815 kr. Till medicinsk forskning skickades ett bidrag på 2000 kr och till hjälpinsatser inom Gunnarskog lämnades 13.550 kr. Vår förhoppning är att 1998-års försäljning ska inbringa samma goda resultat

Gunnarskogs Majblommekommitté